

Појединачни закључци Комисије за финансије и буџет Дома народа о разматраним ревизорским извјештајима институција БиХ за 2012. годину

1. Центар за уклањање мина у БиХ

Након спроведеног поступка обраде ревизорског извјештаја о финансијском пословању БХМАК-а за 2012. годину, Комисија је усвојила сљедеће закључке:

1. Комисија тражи од БХМАК-а да изврши детаљну анализу садржаја ревизорског извјештаја за 2012. годину, те приступи свеобухватној реализацији свих препорука ревизије.
2. Комисија захтијева од БХМАК-а да посебну пажњу посвети јачању система интерних контрола, те да с циљем ефикасности пословања и поузданости финансијских извјештаја успостави одговарајући систем интерних контрола који ће осигурати уредно и ажурно рачуноводство и тиме смањити ризик понављања ревизорских налаза у наредном ревизорском извјештају.
3. Изражавајући подршку за покренуте активности које је институција предузела на реализацији препорука Канцеларије за ревизију наведених у тексту ревизорског извјештаја за 2012. годину, Комисија тражи да БХМАК:
  - 3.1. Ажурира интерне прописе везане за одређена подручја потрошње, а с циљем поузданог поређења насталих издатака са важећим актима;
  - 3.2. Да приступи усвајању јасно дефинисаног Акционог плана спровођења Стратегије за борбу против корупције, са утврђеним линијама одговорности и временским оквиром за примјену, уз обезбјеђење доброг управљања и ефикасног спровођења, те израду периодичних извјештаја у којима би се навео напредак у односу на сваки кључни приоритет који је у фази примјене. При реализацији овог закључка, Центар треба да обезбиједи потребну координацију са Агенцијом за превенцију корупције и координацију борбе против корупције ради постизања конзистентности покренутих активности и постизања одрживих резултата активности;
  - 3.3. Да обезбиједи наставак унапређења интерних контрола везаних за сређивања и објективизирања евиденција везаних за ефективне сате рада проведене на деминерским пословима, а с циљем омогућавања реалне исплате припадајућег додатка као и успостављања поузданог система додјеле и његовог верификовања;
  - 3.4. Да предузме додатни напор с циљем коначног успостављања потпуне контроле над издацима везаним за употребу службених возила, док се не донесу општа правила из ове области, с обзиром да се за употребу службених возила Центра троше значајна финансијска средства за гориво, текуће одржавање, осигурање и друго, те да се ради о релативно великом броју службених возила која су континуирано у покрету;
  - 3.5. Да без одгађања реализује препоруке Централне пописне комисије с циљем успостављања поузданог система располагања имовином, с обзиром да се ради о значајним средствима.

2. Генералног секретаријата савјета министара БиХ

Након спроведеног поступка обраде ревизорског извјештаја о финансијском пословању Генералног секретаријата за 2012. годину, Комисија је, усвојила сљедеће закључке:

1. Комисија тражи од Генералног секретаријата да уради детаљну анализу садржаја ревизорског извјештаја за 2012. годину, те приступи свеобухватној реализацији свих препорука ревизије.
2. Комисија захтијева од Генералног секретаријата да посебну пажњу посвети јачању система интерних контрола, те да с циљем ефикасности пословања и поузданости финансијских извјештаја успостави одговарајући систем интерних контрола који ће обезбиједити уредно и ажурно рачуноводство и тиме смањити ризик понављања ревизорских налаза у наредном ревизорском извјештају.
3. Изражавајући подршку за покренуте активности које је институција предузела на реализацији препорука Канцеларије за ревизију наведених у тексту ревизорског извјештаја за 2012. годину, Комисија тражи од Генералног секретаријата:
  - 3.1. Да у наредном периоду посвети пажњу стратешком планирању с циљем инсталирања структуралних побољшања и одреди мјерљиве резултате развоја институције кроз планирање и изградњу инструмената за адекватан развој компетенција, развој људских ресурса, људског капитала и радних капацитета. Такав концепт стратешког планирања има за циљ избор механизма за подизање иновативности, вјештина, стварање и пласман нових резултата и конкурентских предности у раду као једног од стратешких предуслова повећања ефикасности институције;
  - 3.2. Да приступи усвајању јасно дефинисаног Акционог плана спровођења Стратегије за борбу против корупције, са утврђеним линијама одговорности и временским оквиром за примјену, уз обезбјеђење доброг управљања и ефикасног спровођења, те израду периодичних извјештаја у којима би се навео напредак у односу на сваки кључни приоритет који је у фази спровођења. При реализацији овог закључка Генерални секретаријат треба да обезбиједи потребну координацију са Агенцијом за превенцију корупције и координацију борбе против корупције ради постизања конзистентности покренутих активности и постизања одрживих резултата активности;
  - 3.3. Да преиспита висину утврђених лимита с циљем рационализације трошкова накнаде трошкова службених мобилних телефона, те утврди оправданост утврђивања права за 20 корисника;
  - 3.4. Да направи исцрпну анализу коришћења возног парка, броја потребних возила и начина њиховог коришћења, те предузму мјере на смањењу трошкова одржавања;
  - 3.5. Да преиспита оправданости коришћења замјенског возила и плаћање трошкова коришћења замјенског возила у периоду у којем је вршена поправка службеног возила у условима када постоји довољан број возила која се могу користити током поправке;
  - 3.6. Да употребу репрезентације одобрава за службене посјете, те интерном евиденцијом обухвати све трошкове који су реализовани, а не само трошкови реализовани путем блокова;
  - 3.7. Да јасно раздвоји коришћење репрезентације настало по основу обављања пословних активности и за сваки други вид коришћења средстава да се врши одбијање;
  - 3.8. Да интерним прописима прецизно пропише врста трошкова који се признају уз путне налоге као и начин правдања и признавања насталих трошкова;

- 3.9. Да се активности на смањењу ангажовања путем уговора о дјелу наставе и у наредном периоду, а ангажовање на овај начин врши само у изузетним и оправданим случајевима;
- 3.10. Да утврђивање накнаде за рад у комисијама врши према мјерљивим резултатима рада, а за потпуну реализацију је неопходно поступање и других надлежних институција које приликом предлагања накнаде треба да воде рачуна о њиховој заснованости на мјерљивим резултатима рада;
- 3.11. Да захтјеве за набавку услуге сталне интернет везе упути на више адреса или размотри могућност додатног објављивања;
- 3.12. Да размотри могућност детаљније подјеле набавке услуга сервисирања на лотове и да при томе обезбиједи неопходан степен знања за поједине технологије, како би се постигао бољи квалитет услуге уз остварење повољније цијене;
- 3.13. Да одмах приступи реализацији ранијих препорука ревизије о начину упућивања захтјева и прихватања понуда које су задовољиле услове наведене у захтјеву за понуду;
- 3.14. С обзиром да је *Microsoft* је промијенио приступ према услузи антивирусне заштите за e-mail који на систему е-влада свакако треба да буде адекватно заштићен, да се о могућностима коришћења свих ресурса е-влдае обавијесте институције БиХ и размотри иницијатива за повезивање институција путем «СДХ мреже»;
- 3.15. Да у сарадњи са *Microsoftom* пронађе и реализује технички квалитетно, а финансијски прихватљиво рјешење заштите *e-mail* система.

3. Јединице за имплементацију пројекта изградње завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ

Након поступка обраде ревизорског извјештаја о финансијском пословању Јединице за 2012. годину, Комисија је усвојила сљедеће закључке:

1. Комисија тражи од Јединице да изврши детаљну анализу садржаја ревизорског извјештаја за 2012. годину, те приступи свеобухватној реализацији свих препорука ревизије.
2. Комисија захтјева од Јединице да посебну пажњу посвети јачању система интерних контрола, те да с циљем ефикасности пословања и поузданости финансијских извјештаја успостави одговарајући систем интерних контрола који ће обезбиједити уредно и ажурно рачуноводство и тиме смањи ризик понављања ревизорских налаза у наредном ревизорском извјештају.
3. Изражавајући подршку за покренуте активности које је институција предузела на реализацији препорука Канцеларије за ревизију наведених у тексту ревизорског извјештаја за 2012. годину, Комисија тражи од Јединице:
  - 3.1. С обзиром да је у врло кратком периоду у Јединици три пута дошло до промјене именовања на позицији директора и да су крајем 2012. године остале упражњене и позиције помоћника директора, те да истиче мандат Управног и Надзорног одбора, препоручујемо:
  - 3.2. Да у контексту раније датих препорука у Извјештају о финансијској ревизији Министарства правде БиХ за 2010. и 2011. годину сагледају све потенцијалне посљедице промјене именовања на позицији директора будући да су крајем 2012. године остале упражњене и позиције помоћника директора, те да истиче мандат члановима Управног и Надзорног одбора, и да предузму све активности и заузму

- став у вези са коначним рјешавањем предметне проблематике, а с циљем елиминисања високог ризика за ефикасну реализацију пројекта изградње Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ;
- 3.3. Да приликом припреме тендерске документације за извођење радова убудуће мора водити рачуна о прецизности и много већој концизности пројектованих радова, као и обавези да предмет набавке буде прецизно дефинисан, и описно и количински, с циљем стварања објективне основе за правичну и отворену конкуренцију;
  - 3.4. Да успостави поуздан систем одобрења евентуалних додатних и неподвижених радова који мора бит праћен одговарајућим поступком набавке дефинисаним у Закону о јавним набавкама БиХ.

4. Министарство цивилних послова БиХ

Након поступка обраде ревизорског извјештаја о финансијском пословању Министарства за 2012. годину, Комисија је, усвојила сљедеће закључке:

1. Комисија тражи од Министарства да изврши детаљну анализу садржаја ревизорског извјештаја за 2012. годину, те приступи свеобухватној реализацији свих препорука ревизије.
2. Комисија захтијева од Министарства да посебну пажњу посвети јачању система интерних контрола, те да с циљем ефикаснијег пословања и поузданости финансијских извјештаја успостави одговарајући систем интерних контрола који ће обезбиједити уредно и ажурно рачуноводство и тиме смањи ризик понављања ревизорских налаза у наредном ревизорском извјештају.
3. Изражавајући подршку за покренуте активности које је институција предузела на реализацији препорука Канцеларије за ревизију наведених у тексту ревизорског извјештаја за 2012. годину, Комисија тражи од Министарства:
  - 3.1. Да убрза активности на изради новог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији и створи предуслове за успостављање функције интерне ревизије, у складу са важећим прописима;
  - 3.2. Да унаприједи систем праћења извршења буџета, те да обавезе извршава поштујући задата буџетска ограничења, а уколико постоје оправдани разлози за евентуалним измјенама, да благовремено реагује код надлежних институција;
  - 3.3. Да приступи усвајању јасно дефинисаног Акционог плана спровођења Стратегије за борбу против корупције, са утврђеним линијама одговорности и временским оквиром за реализацију, уз обезбјеђење доброг управљања и ефикасног спровођења, те изради периодичне извјештаје у којима би се навео напредак у односу на сваки кључни приоритет који је у фази реализације. При реализацији овог закључка, Министарство треба да обезбиједи потребну координацију са Агенцијом за превенцију корупције и координацију борбе против корупције ради постизања конзистентности покренутих активности и постизања одрживих резултата активности;
- 3.4. Да у наредном периоду посвети пажњу стратешком планирању с циљем инсталирања структуралних побољшања и одреди мјерљиве резултате развоја институције кроз планирање и изградњу инструмената за адекватан развој компетенција, развој људских потенцијала, људског капитала и радних капацитета. Такав концепт стратешког планирања има за циљ избор механизма за подизање иновативности, вјештина, стварање и пласман нових резултата и

- конкурентских предности у раду као једног од стратешких предуслова повећања ефикасности институције;
- 3.5. Да настави са активностима на даљој рационализацији потрошње телефонских услуга, до доношења јединствених правила потрошње телефонских услуга на нивоу институција БиХ;
  - 3.6. Да настави са унапређењем система интерних контрола за употребу возила, те да у свим случајевима, без изузетка, обезбиједи досљедну примјену донесених интерних аката до доношења јединствених правила употребе возила на нивоу институција БиХ;
  - 3.7. Да хитно изврши анализу оправданости постојећег возног парка, као и могућност његове рационализације;
  - 3.8. Да с циљу законитог, намјенског и транспарентног трошења јавних средстава, те потпуног остварења сврхе додјеле грант средстава, предузме активности на успостављању квалитетне и ефикасне контроле и надзора над трошењем средстава од стране корисника грантова;
  - 3.9. Да сва запажања и уочене слабости приликом вршења контроле утрошка средстава узме у обзир приликом дефинисања критеријума и процеса додјеле грант средстава у наредном периоду, те да извјештај о извршеној контроли достави Савјету министара БиХ;
  - 3.10. Да у свим случајевима обезбиједи ефикасну и досљедну примјену Закона о јавним набавкама.

5. Министарство иностраних послова БиХ

Након поступка обраде ревизорског извјештаја о финансијском пословању Министарства за 2012. годину, Комисија је, усвојила сљедеће закључке:

1. Комисија тражи од Министарства да изврши детаљну анализу садржаја ревизорског извјештаја за 2012. годину, те приступи свеобухватној реализацији свих препорука ревизије.
2. Комисија захтијева од Министарства да посебну пажњу посвети јачању система интерних контрола, те да с циљем ефикасности пословања и поузданости финансијских извјештаја успостави одговарајући систем интерних контрола који ће обезбиједити уредно и ажурно рачуноводство и тиме смањити ризик понављања ревизорских налаза у наредном ревизорском извјештају.
3. Изражавајући подршку за покренуте активности које је институција предузела на реализацији препорука Канцеларије за ревизију наведених у тексту ревизорског извјештаја за 2012. годину, Комисија тражи од Министарства:
  - 3.1. Да избјегава честе измјене интерних аката чиме се отежава праћење њихове реализације, те да покрене активност обједињавања свих измјена презентујући их у једном интерном акту;
  - 3.2. Да интензивира започете активности на доношењу нормативних аката и успостављању ефикасног система интерних контрола;
  - 3.3. Да у наредном периоду посвети пажњу стратешком планирању с циљем инсталирања структуралних побољшања и одреди мјерљиве резултате развоја институције планирањем и изградњом инструмената за адекватан развој компетенција, развој људских ресурса, људског капитала и радних капацитета. Такав концепт стратешког планирања има за циљ избор механизма за подизање иновативности, вјештина, стварање и пласман нових резултата и конкурентских предности у раду као једног од стратешких предуслова повећања ефикасности институције;

- 3.4. Да приступи усвајању јасно дефинисаног Акционог плана спровођења Стратегије за борбу против корупције, са утврђеним линијама одговорности и временским оквиром за реализацију, уз обезбјеђење доброг управљања и ефикасног спровођења, те изради периодичне извјештаје у којима би се навео напредак у односу на сваки кључни приоритет који је у фази реализације. При реализацији овог закључка, Министарство треба да обезбиједи потребну координацију са Агенцијом за превенцију корупције и координацију борбе против корупције ради постизања конзистентности покренутих активности и постизања одрживих резултата активности;
- 3.5. Да унаприједи процес запошљавања у смислу повећања транспарентности и јавности;
- 3.6. Да с циљем потпуне реализације препорука из извјештаја за претходну годину настави активности на: (а) сачињавању свеобухватног плана путовања за цијело Министарство, (б) успостави поуздан механизам праћења службених путовања и путних трошкова, (ц) јасно дефинише трошкове који се могу признати уз путне налоге, и (д) повећа степен жигалног плаћања трошкова смјештаја у земљи и иностранству;
- 3.7. Да одобравање прекорачења трошкова мобилних телефона заснива на документацији којом се може потврдити да су издаци настали у сврху обављања службених задатака. Такође је потребно обезбиједити ефикаснију контролу с циљем признавања трошкова насталих у пословне сврхе;
- 3.8. Да настави са активностима на унапређењу процеса коришћења службених возила, обезбјеђења свеобухватних евиденција те коришћења приликом доношења одлука о броју и начину коришћења возила.
- 3.9. Да с циљем реализације раније датих препорука, спроведе активности на одговарајућем рјешавању питања закупа простора у сједишту, кроз планирану реализацију реконструкције простора или на други задовољавајући начин;
- 3.10. Да настави са активностима на реализацији датих препорука о рационализацији трошкова репрезентације и коришћењу средстава за ове намјене у функцији пословних активности, уз одговарајуће документовање сврхе, намјене и оправданости коришћења репрезентације;
- 3.11. Да стриктно спроведе законом прописане процедуре јавних набавки;
- 3.12. Да оконча започете активности на избору адекватног начина рјешавања питања здравствене заштите;
- 3.13. Да предузме активности на одговарајућој прерасподјели послова и задатака из оквира основне дјелатности Министарства, с обзиром да је раније дата препорука о преиспитивању ангажовања путем уговора о дјелу неприхватљива, а и даље је актуелна;
- 3.14. Да приступи питању рјешавања салда краткорочних потраживања и разграничења, а за рјешавање негативних и позитивних курсних разлика обезбиједи мишљење и инструкције Министарства финансија и трезора БиХ;
- 3.15. Да у потпуности реализује препоруке централне пописне комисије у вези са обављеним пописом за 2012. годину, а да у потпуности уреди област пословања везано за процедуре за пријем, означавање, стављање у употребу и евидентирање сталних средстава;
- 3.16. Да изврши анализу препорука из извјештаја Комисије за попис потраживања и обавеза, све с циљем њихове реализације, те да обезбиједи податке са којим ће се моћи упоредити физички попис стикера и виза. Такође, потребно је размотрити да ли сви ДКП-и располажу задовољавајућим капацитетима и документацијом за

- спровођење пописа потраживања и обавеза, те да одреди ефикаснији начин утврђивања стварног стања потраживања и обавеза;
- 3.17. Да ангажује све организационе јединице при исказивању потреба за јавне набавке, те приступи њиховом обједињавању у документу плана набавки - као полазном документу за благовремено покретање процедура набавки и одговарајућих поступака у складу са планираном вриједношћу набавке;
  - 3.18. Да на основу раније датих препорука обезбиједи адекватно праћење и контролу процеса наплате такси;
  - 3.19. Да у складу са раније датим препорукама, и у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, ријеша питање евидентирања издатака из донација и њихово исказивање у финансијским извјештајима;
  - 3.20. Да, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, покрене иницијативу за одабир најбољег рјешења и унаприједи постојећу АДИ апликацију;
  - 3.21. Да с циљем унапређења информационог система предузме сљедеће:
    - a) уради анализу постојећег хардвера и обнови рачунарску и серверску опрему и тиме обезбиједи благовремено унапређење постојеће платформе (ради компатибилности и лакшег управљања системом, сви сегменти система треба да раде на истој софтверској платформи),
    - b) размотри могућности даљег попуњавања Одсјека за информатику и телекомуникације, а с циљем квалитетнијег одржавања и даљег развоја система,
    - c) осмисли и усвоји стратегију развоја информационе технологије, те да је у потпуности усклади са пословним циљевима организације,
    - d) уради анализу ризика пословних процеса у информационом систему Министарства, те да на основу ње спроведе превентивне и корективне мјере за смањење ризика,
    - e) направи план безбједности система у складу са стандардом ISO 27001, те усвоји *Disaster Recovery* процедуру и омогући периодично спровођење поступка тестирања исправности резервних копија како би се повећао ниво безбједности рада информационог система,
    - f) настави реализацију пројекта изградње и повезивања информационих система дипломатско-конзуларних представништава у складу са планом;
    - g) реализује пројекат модернизације надоградњом и виртуелизацијом постојећих сегмената информационог система (домен контролер, *e-mail*), по приоритетима,
    - h) да искористи погодности ЕСА уговора и размотри увођење система за пренос мултимедијалног сигнала заснованог на *Microsoft Lync* серверу,
    - i) да на основу постојећег ЕСА уговора реализује право на коришћење *Microsoft Forefront Endpoint Protection* антивирусних лиценци, те тиме обезбиједи систем и смањи трошкове за наведену услугу,
    - j) уради анализу техничких и финансијских елемената, те на основу њих пронађе одговарајуће рјешење за заштиту постојећег *e-mail* система.

6. Министарство одбране БиХ

Након поступка обраде ревизорског извјештаја о финансијском пословању Министарства за 2012. годину, Комисија је, усвојила следеће закључке:

1. Комисија тражи од Министарства да изврши детаљну анализу садржаја ревизорског извјештаја за 2012. годину, те приступи свеобухватној реализацији свих препорука ревизије.
2. Комисија захтијева од Министарства да посебну пажњу посвети јачању система интерних контрола, те да с циљем ефикасности пословања и поузданости финансијских извјештаја успостави одговарајући систем интерних контрола који ће обезбиједити уредно и ажурно рачуноводство и тиме смањи могућност понављања ревизорских налаза у наредном ревизорском извјештају.
3. Изражавајући подршку за покренуте активности које је институција предузела на реализацији препорука Канцеларије за ревизију наведених у тексту ревизорског извјештаја за 2012. годину, Комисија тражи од Министарства:
  - 3.1. Да с циљем ефикаснијег пословања и поузданог финансијског извјештавања, на свим нивоима успостави систем интерних контрола који ће обезбиједити благовремено достављање финансијске документације, располагање и евидентирање војне имовине у смислу њене процјене и рачуноводственог евидентирања, извршење пописа у складу с актима који дефинишу ту област с циљем заштите имовине, те да се све јавне набавке спроводе сагласно Закону о јавним набавкама БиХ;
  - 3.2. Да у сарадњи са надлежним институцијама (Предсједништво БиХ, Парламентарна скупштина БиХ, Савјет министара БиХ и Министарство финансија и трезора БиХ) без одгањања ријешити проблем располагања војном имовином, као предуслова тачног рачуноводства, те истинито и фер исказивања имовине у финансијским извјештајима Министарства;
  - 3.3. Да настави активности на јачању функције унутрашње ревизије Министарства, првенствено у смислу њеног кадровског попуњавања и досљедне примјене Закона о унутрашњој ревизији институција БиХ;
  - 3.4. Да приступи усвајању јасно дефинисаног Акционог плана спровођења Стратегије за борбу против корупције, са утврђеним линијама одговорности и временским оквиром за реализацију, уз обезбјеђење доброг управљања и ефикасног спровођења, те израду периодичних извјештаја у којима би се навео напредак у односу на сваки кључни приоритет који је у фази спровођења. При реализацији овог закључка, Министарство треба да обезбиједи потребну координацију са Агенцијом за превенцију корупције и координацију борбе против корупције ради постизања конзистентности покренутих активности и постизања одрживих резултата активности;
  - 3.5. Да настави започету процедуру набавке и поставке новог софтвера за плате и персонал, те да их заврши планираном динамиком;
  - 3.6. Да евидентирање трошкова смјештаја врши сагласно постојећем Правилнику о рачуноводству и контном плану, а у недостатку средстава на појединим позицијама, евентуално користи могућност реструктурирања буџета;
  - 3.7. Да све трошкове који се односе на обрачунски период евидентира на терет средстава буџета тог периода, сагласно модификованом принципу настанка догађаја;
  - 3.8. Да предложи Програм стручног образовања и усавршавања, који треба да усвоји Савјет министара БиХ, те да активности у вези са упућивањем Предлога

- правилника о школовању, стручном образовању и усавршавању војних лица (на сагласност Савјету министара БиХ) заврши планираном динамиком;
- 3.9. Да изврши анализу оправданости постојећег возног парка, сагледавајући економичност и саму ефикасност појединих возила (једно од рјешења је да се смањењем постојећег возног парка остваре приходи и створе претпоставке за занављање возног парка);
  - 3.10. Да успостави ефикасну контролу трошкова који се вежу за употребу службених возила (поправка, сервиси, утрошак горива, осигурање, итд);
  - 3.11. Да с циљем јачања система интерних контрола, а обзиром на организациону структуру Министарства и дисперзију возног парка, успостави ефикасну и оперативну базу података за возила;
  - 3.12. Да преиспита оправданост располагања службеним возилима 24 сата дневно, с нагласком за државне службенике, јер то може узроковати ненамјенско коришћење јавних средстава;
  - 3.13. Да контактира Министарство финансија и трезора БиХ за отварање нових контних бројева који би служили за евидентирање трошкова везаних за возила која се не убрајају у категорију М1 возила;
  - 3.14. Да проблематици закупа станова упослених војних лица приступи са значајном пажњом с циљем избора могућности за њено дугорочно, односно трајно рјешавање, имајући у виду висину средстава која се сваке године издвајају из буџета за ове намјене;
  - 3.15. Да врши правилно евидентирање издатака који се карактеришу као текуће одржавање и издатака који имају карактер инвестиционог улагања, чиме би се створили предуслови за реално планирање буџета за наведене услуге;
  - 3.16. Да дефинише оквирне критеријуме по којима ће бити могуће разграничити издатке за текуће одржавање од издатака за реконструкцију и инвестиционо одржавање објеката и опреме, а имајући у виду релевантне рачуноводствене стандарде;
  - 3.17. Да убрза активности на усвајању јединственог Правилника о репрезентацији којим ће бити обухваћене процедуре коришћења ових средстава и за које ће се тачно прецизирати услови, начин располагања средствима и издаци по свим основама;
  - 3.18. Да приликом коришћења интерне репрезентације води рачуна да се корисници придржавају важеће одлуке у погледу употребе прописаних напитака и да се поново преиспита коришћење репрезентације до максимално дозвољеног износа;
  - 3.19. Да новчана средства из благајне користи искључиво за прописане намјене и сагласно правилницима којима се регулише ова област. Све исплате и уплате у благајну морају се књиговодствено евидентирати ажурно и документовано;
  - 3.20. Да предузме мјере које ће резултирати рјешавањем насталих потраживања за унапријед плаћену робу и услуге;
  - 3.21. Да предузме конкретне мјере на рјешавању и наплати евидентираних заосталих потраживања за особе којима је истекао мандат;
  - 3.22. Да убрза активности у вези са реализацијом извршеног трансфера за набавку материјално-техничких средстава за извођење противминских акција (ПМА), посебно имајући у виду вријеме извршене уплате;
  - 3.23. Да убудуће расходује опрему сагласно прописима којима се регулише ова област;
  - 3.24. Да приликом сачињавања елабората о попису сталних средстава јасно искаже да ли су утврђена неслагања између стварно утврђеног стања материјалних средстава и стања које се води у материјалном књиговодству, од чега се та

- неслагања састоје, те посебно исказати утврђена неслагања за имовину која се води у финансијском књиговодству;
- 3.25. Да с циљем реалног исказивања билансних позиција изврши одговарајућа књижења с циљем свођења књиговодственог стања на стварно стање утврђено пописом;
  - 3.26. Након коначног рјешавања питања власништва непокретне војне имовине изврши укњижење власништва ове имовине, изврши њену процјену вриједности и након тога да је евидентира у пословним књигама Министарства;
  - 3.27. Да процес предаје неперспективних локација непокретне војне имовине изврши у што скоријем року како би се смањили трошкови којима су оптерећене ове локације;
  - 3.28. Да с циљем реалног исказивања билансних позиција убрза активности на процјени и укњижавању покретне перспективне војне имовине у пословне књиге Министарства;
  - 3.29. Да успостави систем интерних контрола којима ће се осигурати благовремено достављање и књижење финансијске документације, а тиме и тачно евидентирање обавеза у одговарајућем обрачунском периоду у којем су обавезе и настале;
  - 3.30. Да периодично усаглашава стање дуговања са добављачима и успостави адекватан систем евидентирања обавеза који ће омогућити правилно евидентирање и праћење стања обавеза у финансијским извјештајима Министарства;
  - 3.31. Да донесе интерни правилник о јавним набавкама којим би се, према организационој структури Министарства, прецизније дефинисали носиоци активности, послови које они треба да извршавају, као и њихове обавезе и одговорности (нпр. покретање поступка набавке, сачињавање тендерске документације, процес избора најповољнијег добављача, закључења уговора, праћење реализације уговора). Такође, потребно је дефинисати начин избора добављача путем директног споразума;
  - 3.32. Да интерним актом дефинишу носиоце активности који учествују у процесу закључења уговора о јавним набавкама, као и њихове обавезе везане за припреме и унос података о додјели уговора о јавним набавкама у електронски систем;
  - 3.33. Да приликом сачињавања тендерске документације узму у обзир дужности и одговорности учесника у процесу њењог сачињавања, а с циљем ефикаснијег спровођења процедура јавних набавки;
  - 3.34. Да приликом формирања комисија за јавне набавке које ће искључиво вршити отварање и евалуацију понуда, обезбиједи транспарентност, независност, те раздвајање одговорности у смислу да особе које учествују у процесу набавке, састављању тендерске документације и реализацији уговора, не би требало да буду чланови комисија;
  - 3.35. Да приликом реализације уговора о јавним набавкама осигура да се јавна средства користе рационално бирајући најефикаснији модел, а при томе водећи рачуна и о економичности, односно да се резултати остваре уз што мање трошкове;
  - 3.36. Да заузме активан став по питању пројекта, те да се, уколико постоји могућност, приликом финансирања одређених активности предност да коришћењу донаторских средстава;
  - 3.37. Да у вези са исплатом дневница/накнада припадницима Оружаних снага БиХ који су ангажовани за пружање услуга потраге и спашавања (САР мисија) успостави сарадња са Дирекцијом за цивилно ваздухопловство БиХ, и у што краћем року прецизно дефинишу права и обавезе уговорних страна, као и начин пружања услуга, те начин њиховог финансирања;

- 3.38. Да с циљем обезбјеђења бољег система контроле и евиденције плата предузму слjedeће активности:
- a) сагласно донесеним процедурама за прављење резервних копија података, креира и чува податке и тиме смањи ризик функционалности и одрживости система до проналаска новог рјешења;
  - b) омогући контрола записа у постојећем систему плата кроз «лог-фајлове» као додатне мјеру безбједности до успостављања новог система;
  - c) уради анализу унапређења система кадрова и система евиденције и контроле плата (сагласно резултатима анализе и могућностима, успоставити интерфејс тако да би се само једном уносили персонални подаци за оба система и тако минимизирао фактор људске грешке при обради плата и у случајевима када се морају спровести процедуре накнадног пребацивања средстава, нпр. пребацивање доприноса из једне општине у другу);
  - d) заврши започету процедуру набавке и поставке новог софтвера за плате и персонал у складу са планираном динамиком;
  - e) заврши инсталацију набављене мрежне опреме и повезивање преостале четири локације преко «СДХ мреже»;
  - f) планира и у перспективи осигура мрежну опрему како би све локације с којих ће се приступати новом систему за плате и персонал повезале преко «СДХ мреже».

7. Министарство за људска права и избјеглице БиХ

Након поступка обраде ревизорског извјештаја о финансијском пословању Министарства за 2012. годину, Комисија је, усвојила слjedeће закључке:

1. Комисија тражи од Министарства да изврши детаљну анализу садржаја ревизорског извјештаја за 2012. годину, те приступи свеобухватној реализацији свих препорука ревизије.
2. Комисија захтијева од Министарства да посебну пажњу посвети јачању система интерних контрола, те да с циљем ефикасности пословања и поузданости финансијских извјештаја успостави одговарајући систем интерних контрола који ће обезбиједити уредно и ажурно рачуноводство и тиме смањи ризик понављања ревизорских налаза у наредном ревизорском извјештају.
3. Изражавајући подршку за покренуте активности које је институција предузела на реализацији препорука Канцеларије за ревизију наведених у тексту ревизорског извјештаја за 2012. годину, Комисија тражи од Министарства:
  - 3.1. Да у наредном периоду посвети пажњу стратешком планирању с циљем инсталирања структуралних побољшања и одреди мјерљиве резултате развоја институције планирањем и изградњом инструмената за адекватан развој компетенција, развој људских потенцијала, људског капитала и радних капацитета. Такав концепт стратешког планирања има за циљ избор механизма за подизање иновативности, вјештина, стварање и пласман нових резултата и конкурентских предности у раду као једног од стратешких предуслова повећања ефикасности институције;
  - 3.2. Да приступи реализацији усвојеног Оперативног плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције, те да редовно израђује периодичне извјештаје у којима

- би био наведен напредак у односу на сваки кључни приоритет који је у фази реализације;
- 3.3. Да предузме активности на успостављању ефикасног система праћења исплаћених аконтација и обезбиједи правдање путних налога у прописаним роковима;
  - 3.4. Да у вези с јачањем контроле трошкова мобилних телефона преиспита обим датих права и утврди стварну потребу одобравања потрошње за обухваћени број запослених и према утврђеним лимитима;
  - 3.5. Да настави са унапређењем процеса коришћења службених возила и поред тога што су констатована унапређења у овом процесу;
  - 3.6. Да настави са активностима на праћењу и рационализацији трошкова репрезентације, те обезбиједи потребну документацију на основу које се може потврдити да се средства користе намјенски;
  - 3.7. Да изврши детаљну анализу потреба за ангажовањем великог броја извршилаца путем уговора о дјелу (око 65), те да попуњавањем радних мјеста за која је прибављена сагласност од надлежних институција максимално редуцира овакав вид ангажовања;
  - 3.8. Да процес одобравања грантова заснива на конкретним пројектима чија реализација може почети одмах након одобравања буџета;
  - 3.9. Да настави са започетим активностима на спровођењу свеобухватног пописа и коначном усклађивању стварног и књиговодственог стања, с циљем тачне и фер презентације финансијских извјештаја;
  - 3.10. Да обезбиједи евиденције по свим закљученим уговорима јавних набавки која ће представљати основ за планирање потреба и благовремено покретање процедура набавки у наредном периоду;
  - 3.11. Да приликом аплицирања за средствима донација и приликом закључења уговора обезбиједи, у мјери у којој је то могуће, примјену домаћих прописа.

8. Парламентарна скупштина БиХ

Након поступка обраде ревизорског извјештаја о финансијском пословању Парламентарне скупштине за 2012. годину, Комисија је усвојила сљедеће закључке:

1. Комисија тражи од Парламентарне скупштине да изврши детаљну анализу садржаја ревизорског извјештаја за 2012. годину, те приступи свеобухватној реализацији свих препорука ревизије.
2. Комисија захтијева од Парламентарне скупштине да посебну пажњу посвети јачању система интерних контрола, те да с циљем ефикасности пословања и поузданости финансијских извјештаја успостави одговарајући систем интерних контрола који ће осигурати уредно и ажурно рачуноводство и тиме смањити ризик понављања ревизорских налаза у наредном ревизорском извјештају.
3. Изражавајући подршку за покренуте активности које је институција подузела на реализацији препорука Канцеларије за ревизију наведених у тексту ревизорског извјештаја за 2012. годину, Комисија тражи од Парламентарне скупштине:
  - 3.1. Да предузме активности на обезбјеђењу услова за успостављање и рад интерне ревизије;
  - 3.2. Да усвоји јасно дефинисан план за превенцију и борбу против корупције, са утврђеним линијама одговорности и временским оквиром за реализацију, осигура добро управљање и ефикасно спровођење, те изради периодичне извјештаје у

- којима би се навео напредак у односу на сваки кључни приоритет који је у фази реализације;
- 3.3. Да предузме активности на успостављању одговарајућих евиденција које су основ за исплату појединих накнада, водећи рачуна о специфичностима радних мјеста посланика и делегата;
  - 3.4. Да преиспита начин обрачуна накнада и регулише то право на начин који се примјењује код обрачуна накнаде за превоз једног дијела посланика и делегата;
  - 3.5. Да прецизније дефинише шта обухвата уговорена висина закупа смјештајних капацитета;
  - 3.6. Да изједначи услове за стицање права смјештаја у погледу удаљености мјеста пребивалишта од мјеста рада са прописима који се примјењују и у Парламентарној скупштини и у другим институцијама које се финансирају из буџета БиХ;
  - 3.7. Да благовремено утврди накнаду за рад у комисији и да је, по могућности, усклади са мјерљивим резултатима рада, имајући у виду неприхватљиву праксу ретроактивног утврђивање права на накнаду за рад у комисијама;
  - 3.8. Да прецизно дефинише суштину и намјене накнаде скупштинским заступницима **представницима** -паушал, право на остваривање ове накнаде и начина којим ће се документовати обављене посланичке и делегатске дужности (при извршењу овог закључка, неопходно је остварити квалитетну сарадњу Колегијума Секретаријата, као предлагача одлуке, колегијума оба Дома Парламентарне скупштине и Заједничке комисије за административна питања која доноси одлуке);
  - 3.9. Да дневнице за обављање службених задатака не исплаћује за путовања обављена током викенда у мјесто пребивалишта;
  - 3.10. Да преиспита оправданост кориштења накнада трошкова мобилних телефона по два основа, те одреди број корисника и утврди лимите;
  - 3.11. Да преиспита начин коришћења возила, те у потпуности прилагоди захтјевима за документовањем намјенског трошења средстава за ове намјене;
  - 3.12. Да успостави одговарајући механизам у коришћењу средстава за услуге репрезентације и обезбиједи да се средства користе у сврху обављања пословних активности које ће се адекватно документовати;
  - 3.13. Да преиспита оправданост ангажовања возача приликом доласка на сједнице предсједавајућих комисија;
  - 3.14. Да средства у припреми са стањем из претходних година која се односе на изградњу зграде Парламентарне скупштине (7.148.267 КМ) и изградњу трга (3.582.781 КМ) прекњижи на средства у употреби, водећи рачуна о књижењима зграде Парламентарне скупштине, чија је процијењена вриједност укњижена у пословне књиге Службе за заједничке послове институција БиХ;
  - 3.15. Да приликом набавке возила обезбиједи навођење општих карактеристика возила, без преферирања врсте возила која се набавља, те тиме омогући учешће већег броја понуђача и већу конкурентност;
  - 3.16. Да обезбиједи намјенско коришћење средстава за рад клубова, утврђивањем начина документовања трошкова који се реализују на терет средстава клубова и обезбјеђењем транспарентног извјештавања о структури средстава и њиховој намјени за коју су потрошени, те достављања Заједничкој комисији за административне послове.

9. Предсједништво БиХ

Након обраде ревизорског извјештаја о финансијском пословању Предсједништва за 2012. годину, Комисија је усвојила сљедеће закључке:

1. Комисија тражи од Предсједништва да уради детаљну анализу садржаја ревизорског извјештаја за 2012. годину, те приступи свеобухватној реализацији свих препорука ревизије.
2. Комисија захтијева од Предсједништва да посебну пажњу посвети јачању система интерних контрола, те да с циљем ефикасности пословања и поузданости финансијских извјештаја успостави одговарајући систем интерних контрола који ће обезбиједити уредно и ажурно рачуноводство и тиме смањи ризик понављања ревизорских налаза у наредном ревизорском извјештају.
3. Изражавајући подршку за покренуте активности које је институција предузела на реализацији препорука Канцеларије за ревизију наведених у тексту ревизорског извјештаја за 2012. годину, Комисија тражи од Предсједништва:
  - 3.1. Да приступи усвајању јасно дефинисаног Акционог плана спровођења Стратегије за борбу против корупције, са утврђеним линијама одговорности и временским оквиром за реализацију, уз обезбјеђење доброг управљања и ефикасног спровођења, те изради периодичне извјештаје у којима би се навео напредак у односу на сваки кључни приоритет који је у фази реализације. При реализацији овог закључка, Предсједништво треба да обезбиједи потребну координацију са Агенцијом за превенцију корупције и координацију борбе против корупције ради постизања конзистентности покренутих активности и постизања одрживих резултата активности;
  - 3.2. Да досљедно примијени важећа правила и прописе којима се регулише област стимулација и накнада запослених за рад у комисијама;
  - 3.3. Да обезбиједи услове да ангажовање средстава за додатно ангажовање запослених који су директно везани за функције чланова Предсједништва буде рационално, те да исплату накнаде за продужени рад врши у складу са одговарајућом одлуком;
  - 3.4. Да правдање прекорачења трошкова мобилних телефона изнад дозвољених лимита врши само у изузетним околностима, како је прописано интерним правилником;
  - 3.5. Да појача надзор над издацима за употребу возила, обезбјеђујући при томе уредну документацију о употреби возила те потпуну примјену важећих интерних правила;
  - 3.6. Да обезбиједи детаљнија образложења и документацију поводом настанка трошкова репрезентације, као доказ о намјенској и транспарентној потрошњи јавног новца;
  - 3.7. Да ангажовање по уговорима о дјелу може користити у изузетним околностима, за конкретне послове и за послове који, по свом опису, не спадају у редовне послове и послове који су ограниченог временског трајања;
  - 3.8. Да јасно дефинише процедуре ангажовања лица по основу привремених и повремених послова (од начина утврђивања висине накнаде и броја извршилаца до документације која ће бити основа за евидентирање и исплату средстава у рачуноводству);
  - 3.9. Да с циљем неопходног побољшања степена информатизације пословних процеса настави са активностима реализације препорука датих у ранијим извјештајима ревизије;

- а) реализује започети потпројекат у оквиру пројекта „Јачање капацитета Предсједништва БиХ“, те успостави функционалност мрежних сервиса и пословног информационог система. Посебан акценат треба ставити на завршетак пројекта рачунарске мреже и мрежних сервиса, јер је он предуслов даљег развоја система. До краја године треба завршити успостављање новог *Document Management Systema*;
- б) унаприједи постојеће услуге интернета обједињавањем линкова и централизовањем ове услуге, што би резултирало смањењем броја интернет конекција, а тиме и трошкова за ову намјену;
- ц) искористи погодности програма количинског лиценцирања *Microsoft* производа и путем ЕСА уговора лиценцира све радне станице;
- д) у складу са могућностима, инсталира СДХ мрежу за коришћење информационих система е-владе и Министарства финансија и трезора.

10. Управа за индиректно опорезивање БиХ

Након обраде ревизорског извјештаја о финансијском пословању Управе за 2012. годину, Комисија је усвојила сљедеће закључке:

1. Комисија тражи од Управе да изврши детаљну анализу садржаја ревизорског извјештаја за 2012. годину, те приступи свеобухватној реализацији свих препорука ревизије.
2. Комисија захтијева од Управе да посебну пажњу посвети јачању система интерних контрола, те да с циљем ефикасности пословања и поузданости финансијских извјештаја успостави одговарајући систем интерних контрола који ће обезбиједити уредно и ажурно рачуноводство и тиме смањи ризик понављања ревизорских налаза у наредном ревизорском извјештају.
3. Изражавајући подршку за покренуте активности које је институција предузела на реализацији препорука Канцеларије за ревизију наведених у тексту ревизорског извјештаја за 2012. годину, Комисија тражи од Управе:
  - 3.1. Да настави активности на изградњи система интерних контрола, у чему би значајну улогу требало да има Одјел интерне ревизије предвиђен новим Правилником о унутрашњој организацији радних мјеста у Управи;
  - 3.2. Да планирање расхода врши на реалним основама, те да се досљедно примјењују задати буџетски оквири по програмима и позицијама у буџету;
  - 3.3. Да с циљем предупређења могућег проблема са покрићем расхода за текућу годину, са посебном пажњом планира реструктурирање расхода у 2013. години;
  - 3.4. Да усвоји јасно дефинисан акциони план спровођења Стратегије борбе против корупције, са утврђеним линијама одговорности и временским оквиром за реализацију, осигура добро управљање и ефикасно спровођење, те израђује периодичне извјештаје у којима би се навео напредак у односу на сваки кључни приоритет који је у фази реализације. Закључак треба реализовати уз рационално ослањање на постојећи правни оквир за функционисање активности на сузбијању корупције, ефикасан програм обуке како би се повећала стручност запосленика с циљем повећаног ефикасног и професионалног вршења њихових функција, те уз израду и усвајање релевантних смјерница, стандардних оперативних процедура и упутстава за запосленике који би требало да постану саставни дио обуке запосленика у Управи;

- 3.5. Да активно приступи избору рјешења и осигурања што веће ажурности и прецизности вођења евиденција присуства на послу као основе за обрачун плата у свим регионалним центрима, како би се надлежној служби благовремено осигурали поуздани подаци за обрачун плата;
- 3.6. Да изврши детаљну анализу ангажовања и исплата по основу прековременог рада, а с циљем сагледавања реалности и стварне неопходности прековременог ангажовања у свим појединачним случајевима, као и да се преиспитају и друге могућности његовог вредновања;
- 3.7. Не спорећи право на додатак на плату који је законска категорија (због природе посла и обављања послова која захтијевају посебно овлашћење), да изврши детаљну анализу и преиспита одредбе и постојећа рјешења дефинисана интерним прописима, а с циљем јасног дефинисања на које категорије запослених се додатак односи, те одреди основа за додјелу додатка наведеним категоријама;
- 3.8. Да приликом примјене новог Правилника о унутрашњој организацији приоритетно рјешава, у оквиру законом прописаних оквира, недостатке и неправилности везане за запошљавање идентификоване у ранијем периоду;
- 3.9. Да досљедно примјењује законску регулативу када је у питању запошљавање у Управи, те да сходно томе посебан акценат усмјери на повећање транспарентности;
- 3.10. Да правдање путних трошкова врши на исти начин за све запослене и по сваком налогу појединачно;
- 3.11. Уважавајући предузете активности везане за смањење броја возила додијељених 24 сата на употребу, да настави са анализама употребе возила у сваком појединачном случају, а с циљем њиховог свођења на стварне потребе и рационализације повезаних трошкова;
- 3.12. Да као полазна основа за процјену потребе за додјелу возила узима природу посла, функцију и мобилност везана за извршење посла (за лица којима се додјељује возило на 24 сата), како би се остварила значајна рационализација употребе службених возила;
- 3.13. Да предузме активности које ће омогућити прецизно и ажурно вођење евиденција о употреби службених возила, а сходно интерним прописима, а с циљем повећања транспарентности;
- 3.14. Да у склопу информационог/комуникационог система настави процес преласка на МПЛС технологију и да се покрене иницијатива и размотре могућности коришћења постојеће СДХ мреже (уколико она технички и безбједносно буде задовољавала потребе Управе, треба је почети користити те тако остварити веће уштеде за телекомуникационе водове);
- 3.15. Да размотри модалитете спровођења процедуре јавне набавке услуга платног промета у наредном периоду;
- 3.16. Да преиспита одобрени износ за интерну репрезентацију, као и да сачињава образложења приликом њиховог коришћења, те уведе систем праћење издатака за екстерну репрезентацију по корисницима, те да води евиденције о набављеним, датим и примљеним поклонима у Управи;
- 3.17. Да изврши детаљну анализу разлога за повећање издатака по основу затезних камата у односу на прошлу годину, те сходно томе предузму мјере на смањењу издатака по тој основи;
- 3.18. Да у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ размотри могућност да то министарство преузме на извршење све пресуде које се односе на Управу, или да предложи друго рјешење како би се онемогућило дупло измиривање обавеза по

- судским пресудама, односно плаћање трошкова њиховог принудног извршења;
- 3.19. Да смањи ангажовање лица у Управи по основу уговора о дјелу, те да се тај инструмент ангажовања користи само на привременој основи за обављање послова који нису континуирани;
  - 3.20. Да преиспита књижење накнада по пресудама судова на конту «Остале неспоменуте услуге и дажбине»;
  - 3.21. Да изврши означавање сталних средстава у Управи сходно закључцима пописних комисија путем бар-кода, а прије тога да обави консултације са Министарством финансија и трезора БиХ с циљем компатибилности рјешења које Управа усвоји са Модулом сталних средстава;
  - 3.22. Да настави са активностима на утврђивању стварних разлога за настали вишак и мањак у организационим јединицама гдје су они констатовани током пописа;
  - 3.23. Да план набавки сачињава на начин да у истом буду назначени предмет набавке, планирани износ за поједину процедуру са планираним износима по лотовима, као и поступак који је планиран појединачно по процедурама;
  - 3.24. Да у случајевима одустајања од понуде, размотри озбиљност цјелокупне понуде, с обзиром на њен период важења од 90 дана, због могуће сарадње између учесника јавне набавке;
  - 3.25. Да уважавајући комплексност и велики број понављања поступака набавке, приликом спровођења процедура и додјеле уговора води рачуна о висини понуде у односу на планирана и одобрена буџетска средства;
  - 3.26. Да при набавци и испоруци путничких моторних возила (и сличним набавкама) дефинишу минимални технички услови без распона и ограничења, како би поступци били отворени за све добављаче и типове возила;
  - 3.27. Да сачини анализу постојећег стања и техничких могућности везано за уплате административних такси на Јединственом рачуну трезора и да се на основу извршене анализе предузму с циљем осигурања услова за периодично срањење уплата на Јединствени рачун трезора како је то предвиђено Упутством Министарства финансија и трезора БиХ;
  - 3.28. Да у случајевим потребе за средствима изван оквира одобрених по одређеном пројекту, претходно тражи сагласност Савјета министара БиХ за додатним средствима које је потребно реализовати;
  - 3.29. Да за сваки пројекат изградње простора отвори посебна шифра (код) у ИСФУ систему у оквиру вишегодишњих капиталних улагања, како би се онемогућила реализација средстава изван оквира одобреног износа за дати пројекат од Савјета министара БиХ;
  - 3.30. Да с циљем што прецизнијег креирања предмјера радова који ће бити коришћен као основа за израду тендерске документације, узме у обзир сви факторе како би се предуприједило значајније одступање између планираних и, након завршетка пројекта, извршених радова;
  - 3.31. Да у случају набавке опреме која није предвиђена пројектом (а укаже се потреба за њом током реализације пројекта), уговорном органу остави могућност да је реализује путем властите процедуре јавних набавки;

За Управни одбор:

- 3.32. Да Управни одбор размотри свој статус сходно одредбама Закона о систему индиректног опорезивања, с циљем коначног дефинисања статуса, као и да размотри прибављање аутентичног тумачења одредбе Закона која дефинише статус Управног одбора као правног лица;
- 3.33. Да Управни одбор уложи додатне напоре с циљем кадровског попуњавања Јединице за крајњу потрошњу како би она почела са активностима у пуном капацитету;
- 3.34. Да Управни одбор размотри питања благовременог спровођења јавне набавке услуга екстерне ревизије узимајући у обзир неусаглашене ставове чланова Управног одбора када су у питању поравнања прихода, те протекло вријеме од посљедње ревизије прикупљања и расподеле прихода са Јединственог рачуна Управе;
- 3.35. Да се сходно раније датим препорукама везаним за исплаћене накнаде члановима и посматрачима у Управном одбору Управе преиспитају исплате накнада члановима и посматрачима, на начин да накнаде одражавају резултате рада Управног одбора, број одржаних сједница, начин избора у Управни одбор и слично;
- 3.36. Да висину накнаде члановима Управног одбора одређује Савјет министара којем Управни одбор одговара за свој рад, а не Управни одбор сам себи, те се тражи да Управни одбор покрене иницијативу у правцу потребне измјене прописа;
- 3.37. С обзиром да је адекватно чување и располагање средствима која су привремено или трајно одузета у поступцима које по службеној дужности спроводи Управа од изузетног значаја када је у питању коначно рјешавање статуса таквих средстава, тражи се хитно рјешавање питања одузетих возила као и других средстава која су одузета у поступцима које спроводи Управа;
- 3.38. Да се благовремено предузимају активности око наплате потраживања како се дугови правних лица не би акумулирали када вјероватноћа наплате постаје све мања, као и да се размотри ванбилансно евидентирање ових обавеза;
- 3.39. Да се направи анализа судских спорова и резултати анализе користе у будућим ситуацијама, како би се избјегло понављање истих грешака у вези са судским споровима;
- 3.40. Да Управни одбор предузме све потребне мјере из своје надлежности с циљем рјешавања питања око адекватне расподеле средстава са Јединственог рачуна, како би се предуприједиле ситуације у којима један или други ентитет поднесе тужбе против Управе ради надокнаде штете;
- 3.41. Да Управни одбор самостално или у сарадњи са Агенцијом за идентификациона документа, евиденцију и размјену податка, покрене иницијативу с циљем предузимања потребних радњи за увођење дигиталног потписа, што би омогућило електронски унос пријава у постојећи е-ПДВ систем, убрзало пословне процесе и истовремено смањило сталне трошкове.